

Remissyttrande

Datum 2024-06-04

Diarienummer RS 2024-01271

Ert diarienummer A2023/01565

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

Västra Götalandsregionen (VGR) har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara. (SOU 2023:79). VGR delar i huvudsak utredningens bedömningar och förslag i betänkandet men har vissa synpunkter:

Den arbetsrättsliga beredskapslagen ska ersättas av en ny. Förslaget till den nya lagen är tydligare och mer användarvänlig än den nuvarande lagen bland annat genom att:

- lagen förses med en syftesbestämmelse och en innehållsförteckning,
- lagen delas upp i kapitel, och
- bestämmelser som avviker från annan lag ska formuleras så det av bestämmelsen framgår vad avvikelsen avser.

Den arbetsrättsliga beredskapslagen ska ersättas av en ny. Förslaget till den nya lagen är tydligare och mer användarvänlig än den nuvarande lagen bland annat genom att:

- lagen förses med en syftesbestämmelse och en innehållsförteckning,
- lagen delas upp i kapitel, och
- bestämmelser som avviker från annan lag ska formuleras så det av bestämmelsen framgår vad avvikelsen avser.

Det kan ifrågasättas om det inte redan i lagen ska framgå ytterligare bestämmelser om vad som ska gälla om Sverige kommer i krig eller om regeringen beslutar att beredskapsbestämmelserna ska tillämpas. Det kan beroende på det aktuella läget komma att krävas att åtgärder som är nödvändiga för totalförsvarets behov behöver vidtas omgående. Det finns enligt VGR:s uppfattning anledning att redan i den nya lagen ytterligare reglera vad som ska gälla beträffande ledighetslagarna så att det från början är tydligt för såväl arbetsgivare som personal vad som gäller.

Möjligheten för regeringen att meddela föreskrifter om anpassningar i arbetsmiljölagen finns kvar i den nya lagen. Däremot föreslås att arbetsgivarnas möjlighet att själva göra avsteg från arbetsmiljölagens bestämmelser under krig,

krigsfara och extraordinära förhållanden tas bort. Enligt lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt gäller totalförsvarsplikt för personer bosatta i Sverige från början av det kalenderår när de fyller 16 år och till slutet av det kalenderår de fyller 70 år. Det finns därför enligt VGR:s uppfattning anledning överväga att i viss omfattning anpassa skyddet för minderåriga i förhållande till totalförsvarsplikten.

Enligt lag (1982:80) om anställningsskydd LAS, finns det möjlighet att visstidsanställa personal i vikariat och särskild visstidsanställning. Båda dessa anställningsformer kan komma att bli aktuella i högre utsträckning än normalt när lagstiftningen behöver tillämpas. Det innebär att om de förhållanden som inneburit att lagen tillämpas blir långvariga så riskerar dessa anställningar att övergå till tillsvidareanställningar. Enligt de kollektivavtal som gäller för region- och kommunsektorn gäller 6 månaders uppsägningstid. Det hade därför varit lämpligt att överväga om en särskild anställningsform ska införas i lagen, alternativt att reglerna om konvertering i 5 a § LAS inte ska gälla för de tillfälliga anställningar som ingår under den tid som den föreslagna arbetsrättsliga beredskapslagen tillämpas.

Förslaget till ändring i arbetstidsförordningen (1982:901) innehåller precis som nu en möjlighet att utsträcka den ordinarie arbetstiden till högst 60 timmar i veckan och att begränsa veckovilan till minst 24 timmar under period om 7 dagar. Det är värt att notera att uttaget av arbetstid begränsas i 10 b § i arbetstidslagen där det framgår att den sammanlagda arbetstiden under varje period om 7 dagar får uppgå till högst 48 timmar i genomsnitt under en begränsningsperiod om högst fyra månader vilket innebär att det möjliga arbetstidsuttaget om 60 timmar i veckan blir begränsat.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Helén Eliasson
Regionstyrelsens ordförande

Håkan Sandahl
Regiondirektör